

PORTRÉK A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TAGJAIRÓL III.

Szerkesztette
HAMZA GÁBOR

AKADÉMIAI KIADÓ

A kiadvány a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával készült.

Társszerkesztő
Deák Péter

Írta

Ádány Tamás, Badó Attila, Békés Ádám, Benke József, Czeti István,
Földi András, Hamza Gábor, Király Miklós, Koi Gyula, Kukorelli István,
Landi Balázs, Pókecz Kovács Attila, Sándor István, Schweitzer Gábor, Szabó Béla,
Szabados Tamás, Szoboszlai-Kiss Katalin, Tóth J. Zoltán, Váczi Péter

ISBN 978 963 664 066 8

Kiadja az Akadémiai Kiadó
1117 Budapest, Budafoki út 187–189. A. ép. III. em.
www.akademiai.hu

Első magyar nyelvű kiadás: 2024

© Hamza Gábor, 2024
© Akadémiai Kiadó, 2024

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Zrt. igazgatója
Felelős szerkesztő: Kovács Natália
Olvasószerkesztő: Rácz Attila
Nyomdai előkészítés: Mocsonoky Gábor
Fedélterv: Markó Natália
Termékmenedzser: Egri Róbert
Nyomdai munkálatok: Sowa Sp. z o.o.
Megjelent 24,67 (A/5) ív terjedelemben

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a nyilvános előadás,
a rádió- és televízióadás, valamint a fordítás jogát,
az egyes fejezeteket illetően is.

Printed in Poland

Reiner János (1865–1938), a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja

Reiner János jogtudós, egyetemi tanár, ügyvéd, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja Nagybecskerekén (Torontál vármegye) született 1865. június 22-én. Budapesten hunyt el 1938. augusztus 27-én.

A Magyar Tudományos Akadémia 1902. május 9-én tartott közgyűlésén választotta levelező tagjává. Levelező taggá történt választását követően székfoglaló előadását *Az egyházi házasságkötési jog történelmi alapja* címmel 1903. január 12-én tartotta a Magyar Tudományos Akadémián. A székfoglaló előadás még ugyanabban az évben nyomtatásban is megjelent az *Értekezések a Társadalmi Tudományok köréből* c. sorozatban, kivonatos formában pedig az Akadémiai Értesítőben.

Reiner János édesapja Reiner Zsigmond (1813–1893), az országos ismertségnek és kivételes szakmai megbecsülésnek örvendő főorvos volt. Legidősebb testvére, testvérbátyja Reiner Ignác (1861–1917) jogász, az Igazságügyi Minisztérium magas beosztású hivatalnoka, számos, francia és német nyelven is közreadott jogtudományi tanulmány szerzője volt. Másik, ugyancsak idősebb testvére, a fiatalon elhunyt jeles jogász, történész és archeológus Reiner Zsigmond (1862–1907) volt.

Reiner János középiskolai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. Jogi tanulmányait a budapesti Magyar Királyi Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Karán folytatta. 1886-ban szerzett diplomát a jogtudományok köréből. A következő évben, 1887-ben kapta meg az oklevelet az államtudományok köréből.

Ügyvédi oklevelét ugyancsak Budapesten szerezte 1889-ben. Három évvel később, 1892-ben a budapesti Tudományegyetem Jog- és Államtudomá-

nyi Kara egyházjogból (ius ecclesiasticum) magántanárrá képesítette, azaz habilitálta.

Említést érdemel, hogy Reiner Jánost 1889-ben a budapesti Tudományegyetem államtudományi államvizsgáló-bizottságának tagjává nevezték ki, ami komoly szakmai elismerést jelentett. Reiner János 1894-ben lett választás alapján a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság tagja. Említést érdemel, hogy Reiner János másfél évtizeden át tekintélyes ügyvédi irodát vezetett a fővárosban.

1916-ban lett a Szent István Társulat rendes tagja és főtítkára. A Szent István Társulat irodalmi és tudományos osztályának volt tagja. Fontos még megemlíteni, hogy Reiner János a Magyar Katolikus Dante Társaság főtítkári teendői is ellátta. Halála előtt három évvel, 1935-ben a Szent István Társulat tiszteleti tagjává választották.

1913-ben lett a budapesti Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Karán nyilvános rendkívüli tanár. 1915-től 1935-ig, nyugdíjba vonulásáig, húsz éven át az egyházjog nyilvános rendes tanára volt a budapesti egyetemen. Az I. világháborút követően, 1919-ben a budapesti Tudományegyetemen a forradalmi események során az egyetemi oktatók, professzorok politikai természetű magatartását vizsgáló kirendelt igazolóbizottság előadója volt. Mint előadó azonban ügydöntő hatáskörrel nem rendelkezett.

Említést érdemel, hogy Reiner János számos szócikk szerzőjeként a *Pal-las Nagy Lexikon*ának is munkatársa volt.

Reiner János munkái tekintélyes folyóiratokban, így a *Történelmi Tárban*, a *Századokban*, a *Jogi Szemlében*, a *Jogtudományi Közönyben* és az *Ügyvédek Lapjában* jelentek meg.

Kiemelendő, hogy Reiner János nevéhez fűződik Zlinszky Imre (1834–1880) „A magyar magánjog” című munkájának átdolgozása és új részekkel történő kiegészítése (Budapest, 1897).

Fontos még megemlíteni, hogy Reiner János írta a Fodor Ármin (1862–1944) kúriai tanácselnök, a Magyar Jogász Egylet alelnöke, az International Law Association választmányi tagja által szerkesztett, az 1897 és 1905 között öt kötetben megjelent *Magyar magánjog* című munka III. kötetében a szerződésen kívüli kártérítési kötelekkel foglalkozó részt, melyben a külföldi jogi szakirodalomra is tekintettel van.

Reiner János elsősorban a házassági joggal és a kötelmi joggal magas, európai színvonalon foglalkozó munkássága a XIX. század két utolsó évtizedében és a XX. század első felében Magyarországon és külföldön, elsősorban német nyelvterületen, egyaránt ismert volt. Széles körű jogirodalmi, a történelemhez, s különösen a jogtörténethez is nem egyszer kapcsolódó művei a XXI. században is figyelmet érdemelnek.

Hamza Gábor

Reiner János főbb munkái

Die Besetzung der Bisthümer in Ungarn in historischer Entwicklung bis zur Gegenwart. Archiv für katholisches Kirchenrecht, 1888; *A birtok feldarabolásának befolyása a dologi kegyúri jogra.* 1891.; *A jászkunok özvegyi és hitvestársi öröklése és özvegyi joga.* Budapest, 1893; *Az utólagos házasság által törvényesítés; A jogtörténelem és kutatási módszerei.* Budapest, 1894; *A felszentelési cím az érvényben levő jog szerint.* Budapest, 1895; *Egyházi szervezet.* Budapest, 1896. (*Az ezredéves magyar állam és népe* című munka része); *Kirche und Kirchengenossenschaften in Ungarn.* Wien, 1896. (Különnyomat az Ulbrich és Mischler által szerkesztett *Oesterreichisches Staatswörterbuch*ból); *Az ezredéves magyar állam és népe.* Wien, 1896; *Jogi dolgozatok.* Budapest, 1898; *A szerződésen kívüli kártérítési kötelek.* Budapest, 1898. (A Fodor Ármin által szerkesztett *Magyar magánjog* III. kötetének részeként és külön is megjelent. Budapest, 1899); *A Concordatumról.* Budapest, 1898; *Az egyházjog fogalma.* Budapest, 1899; *Az egyházi személyek utáni örökösödési jog Magyarországon.* Budapest, 1900 (2. kiadás, Budapest, 1901); *Az egyházi házasságkötési jog történelmi alapjai.* Budapest, 1903 (Akadémiai székfoglaló. Értekezések a társadalmi tudományok köréből XII. 8.); *Magyar házassági jog.* 1. füzet. Budapest, 1904; *Az egyházi házasságkötési jog tanának kifejlődése.* Budapest, 1908; *Az egyház és állam szétválasztása és a francia szétválasztási törvény.* Budapest, 1910; *A királykérdés.* Budapest, 1921; *A katolikus és nemzeti királyság.* Budapest, 1927; *A jogtudományi irodalom fejlődése.* Budapest, 1930; *A királyi hatalom átvétele.* Budapest, 1930; *A mai államjogi alakulatok jogalapja.* Budapest, 193. és *A katonai Mária Terézia-rend.* Budapest, 1933.

Felhasznált irodalom

Magyar zsidó lexikon. Szerkesztő Ujvári Péter. Budapest, 1929; *Viszota Gyula r. tag gyászbeszéde Reiner János l. tag ravatalánál.* In: Akadémiai Értesítő Budapest, 1938 és *Magyar Katolikus Lexikon.* Főszerkesztő Diós István. Budapest, 1993.